

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Libellus de modo co[n]fitendi et penitendi

[Deventer], [ca. 1498 - 1499]

exhortet[ur] penitentes ite[rum] in p[e]c[ca]ta cadant Sepius ammoneat
confessor ne reciduent ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-31245

da sicut fuit fides mulieris cui deus dixit. **Q** mulier magna est fides tua
Tercium q̄ sit bonis operibus approbata sicut fides Lozelij. Quartus
est q̄ sit fortitudine roborata sicut fides Stephani Laurentij z aliorum
in martyrum Quintū q̄ sit humilitati subiecta sicut fides beate virginis q̄
ait. Ecce ancilla domini r̄c.

Ad quartum respondetur q̄ fides multa bona facit in homine. Pri/
mo saluat. vt dicitur est Marie magdalene. Fides tua te saluam fecit.
Secundo mentem purgat. Unde in actibus apostolorum. Fide purifi/
cans corda illorum. Tercio contra mundum pugnat. Unde Sancti per
fidem vicerunt regna. Quarto postulata impetrat. Unde in euangelio.
Q mulier fides tua magna est fiat tibi sicut petisti. Quinto tempora/
lia contemnit. Unde Fide moyses grandis factus regiam spreuit. Sex/
to perseverare facit. Unde ap̄lus. Tu autem in fide stas. id est perseve/
ras. Septimo iustificat. Unde Credidit abraham deo. z reputatum est
ei ad iusticiam. Octavo beatificat. **Uñ.** Quia vidisti me thoma credidi
sti. beati qui non viderunt z crediderunt. Nono alias virtutes superedificat
quia fundamentū est aliarum virtutum

Ad quintū respōdet q̄ principaliter in duobus peccatis non debet esse
multiplex interrogatio. Primum est luxuria. id est in peccato contra na/
turam. quia per hoc simplices possent semouere ad opus. Secundum est
auaricia z specialiter de turpi lucro non debent fieri subtiles inquisitiones
ne posterius committant talia peccata.

Ad sextum respondetur q̄ adulterium est alicuius thori violatio. z di/
citur quasi ad alterius thorum accessio. z potest vir tripliciter committe/
re adulterium. Primo modo si ipse sit vxoratus z peccat cum soluta. Se/
cundo modo si sit solutus sed peccat cum maritata. Tercio modo si vter/
q̄. id est vir z mulier. sint copulati copula matrimonij. z istud est ceteris
grauius.

Sepius ammoneat confessor: ne reciduent
exhortet penitentes itez in pctā cadant

pctōres itez cadant exhortetur scz pctā sua

Si relabantur moneat q̄ confiteantur

quicūq; scz inordinate solitaria loca inducūt. secreta fugito

Quisquis amās loca sola nocet loca sola cauet

fugiant modos ruina trahentes

Et vitēt causas ad lapsus allicientes

exhortare pñiam p̄fete inimicitā pro pctis

Sollicites penam cōplete satisficientem

suū custodiāt diligēter suos corde membra

Os seruet caute sensus cū pectore tenes

id est ad malos lapsus p̄dictoz pronior cōsuetudo

In prauos vsus horū p̄liuioz vsus

dictum graue plus custodire necessarium

Hoc est difficile magis et seruare necesse

In ista parte ostendit auctor quomodo confessor exhortari debet peccatores vt desistant peccata. et dicit qd confessor sepius debet ammouere homines confessos ne iterum cadant in peccata. Et si ceciderint iterum in peccata qd statim faciant confessionem. et qd ille qui amat debet vitare loca secreta. et qd ipse confessus impleat penitentiam sibi iniunctam. et vitet illa per que cadere posset in peccata. et seruet caute os. sensus. cor. et renes. quia illa prona sunt ad peccandum. et ergo difficile est illa seruare. Sed est summe necessarium

Circa textum dubitatur

¶ Primo quid sit recidiuare

¶ Secundo vtrum confessor potest capere iuramentum vel votum a confitente ne reciduet

¶ Tercio vtr. opa vna plus facta mortificent p reciduationem

¶ Quarto vtrum bona opera prius facta reuiuiscant per penitentiam sequentem.

¶ Quinto quare amans debet cauere loca secreta

¶ Sexto quare os sensus et renes debent caute seruari

¶ Ad primum dubium respondetur qd recidiuare est iterum post confessionem in peccata statim cadere. et est valde horribile quia nocet multipliciter. Primo quia homo per peccatum secundario fit impotentior ad surgendum. Secundo quia culpa fit difficilior ad remittendum. Tercio quia deus fit difficilior ad placandum. Quarto quia diabolus fit difficilior ad expellendum. et de his omnibus possumus habere exemplum in vulnere prius sanato quod si iterato aperiat tardius sanatur qd si ibi nunquam vulnus fuisset

¶ Ad secundum respondet qd non est semper licitum capere iuramentum vel votum a confitente ne reciduet. et hoc ideo vt euitemus periculum. quia si reciduet post iuramentum vel votum dupliciter peccaret scilicet reciduuado et votum infringendo. sunt tamen aliqui casus in quibus potest capi iuramentum a confitente qd non committat amplius talia scilicet quando quis absoluitur ab excommunicatione. Item quando aliquis fuit incendiarius. Item hereticus. Item exister in nephando crimine

¶ Ad tertium respondetur qd dupliciter opus dicitur vnum. Vno modo quia efficitur a vita. et sic opus factum in charitate nunquam mortificatur. Alio modo quia efficit vitam. et hoc dupliciter. vel quo ad subiectum proprium et sic mortificatur. vel quo ad subiectum alienum. et sic mortificatur quia venit ad gloriam electorum

¶ Ad quartum rñdet qd opa bona facta in peccato mortali nunquam reuiuiscunt per penitentiam sequentem. valent tamen ad tria. Vnum. Vnde sub mortali bona fiunt bona terre. Et faciunt habile. minuunt tormenta gehenne. Sed bona opera mortificata per reciduationem potest viuificari per penitentiam sequentem

¶ ¶